

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Lulu
Leopold (VII Erzsebet-körszt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifă
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 5 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 125.

Brașov, Luni-Marți 8 (21) Iunie.

1904.

Un asasinat politic.

(a) O țară îndepărtată de aici, în nordul Europei, unde ninge din Octombrie până în Mai, — marele principat Finlanda, astăzi este prada unui sbucium din cele mai dure-rose.

Mare, cât o împărăție, Finlanda acoperită aproape în $\frac{2}{3}$ părți de păduri, n'are decât o populație foarte mică, nici trei milioane de suflete, partea cea mai mare (87%) fină, popor greoi, melancolic, cinstit și răbdător. Restul sunt Svedezi, er Ruși nu sunt după ultimul recensemēt (1900) decât 6000 în totă țera.

Peste cinci ani se va implini aniversarea centenară, de când Finlanda, — care sute de ani a dus o viață terică sub ocrotirea blândă a Svediei, de la care primise creștinismul și cultura — a fost anexată definitiv imperiului rusesc.

Lăcomia rusescă începuse să se arate încă de pe timpul lui Petru cel Mare și două tratate, anume: cel de la Nystad (1721) și cel de la Abo (1743) marcheză cele două rate în cari nesățiosul imperiu înghiți Ingermanlanda și părțile de sud ale provinciilor Karelia, Kexholm și Wiborg, apoi țărimurile până la riul Kymene — cărora urmă pacea de la Fredrikshamm, ultima rată, în care apetitul hâlpav al Rusiei fu în cele din urmă satisfăcut cu totala anexare.

Alexandru I (1801—1825) în dieta din Borga ținută la 1809 a pus jurământ, că va păzi neștirbite religiunea și legile fundamentale ale țării, precum și privilegiile singuraticelor clase, care jurământ a fost repetat de fie-care urmaș al lui. Finlanda nu alcătuia un guvernament rusesc, ci un stat a parte cu guvernorul său, senatul și dieta sa și un secretar de stat la Petersburg, care până la 1899 a fost întotdeauna un

Finlandez. Țera se bucura de autonomia ei și a luat un avânt însemnat pe toate terenele.

Lucrurile acestea au început să se schimbe prin anii optzeci ai secolului trecut, când *pressa naționalistă* rusescă a pornit o adevărată campanie împotriva Finlandei, căutând a dovedi, că autonomia acordată la 1809 nu era decât o autonomie administrativă.

La 1890 serviciul poștelor, vămilor și al monedei fură subordonate serviciilor centrale din Petersburg; la 1892 s'a înființat la Wiborg o metropolie ortodoxă, er de șese ani încôce, de când fu numit guvernor-general Bobrikow, rusificarea marei principat se urma cu o adevărată furor.

Tirănia inaugurată de Bobrikow și spriginită de secretarul de stat Plehwe (astăzi ministru de interne rusesc) nu cunoscă margini și nimic nu folosiră petițiunile, emigrările (mai ales ale recruților la Canada) și protestele dietei, er libertatea presei fu suprimată prin *măsură excepțională*.

La 15 Februarie 1899 prin un manifest împărătesc a fost cassată autonomia țării, er în anii 1899—1901 s'au suprimat mărcile postale și armata finlandeză, întințându-se legea militară rusescă și asupra Finlandei. La 20 Iunie 1900 *limba oficială a țării fu înlocuită cu limba rusescă*.

Tuturor volnicilor acestora li-s'a pus coronă prin înzestrarea guvernorului cu *putere dictatorială* (16 Aprilie 1903), cu autorizația de a disolva până și întrunirile private, a închide birturi și librării etc.

„Ce ne privesce pe noi Europa?“ răspundea Bobrikow, când i-se arăta, că opinia publică europeană este agitată din cauza tirăniei sale, „noi suntem aici în Rusia!“ Și îngâmfarea lui nu cunoscă margini.

Atentatul săvârșit la 16 Iunie

de către fiul unui demnitar finlandez, cunoscut ca un tiner pacinic și sirguincios, lipsit de or-țe fanaticism, este dovada cea mai eclatantă, că politica de rusificare a Rusiei a dat faliment moral.

Țiarul „Voss. Ztg.“ scriind despre atentatul lui Schaumann Țice:

„Un popor mai loial, decât Finlandezii, n'a existat în Rusia. Și ei au rămas loiali ani de-arându, cu tôte că li-s'au confiscat rënd pe rënd tôte drepturile, li-s'a luat autonomia, li-s'a suprimat armata, li-s'a răpit dreptul limbei, li-s'au isgonit patrioții din funcții și din țară, s'a violat secretul scrisorilor și în sfârșit guvernorului i-s'a dat putere de dictator, care putea dispune după plac de libertatea și averea patrioților finlandezi. Cel mai trist testament despre rezultatul artei administrative rusesci este, când vedem, că pe urma ei în mijlocul unui popor *model de disciplină și răbdare — se nasc asasini!*“

Asasinatele politice constituie un capitol special în filosofia istoriei și ele sunt determinate în tot-deuna de motive grave, isvorite din lupta mocnită a popoarelor asupra împotriva nedreptății și a nelegiuirii.

Astfel judecând lucrurile credem că nu pôte exista cine-va, care fiind cu creerii echilibrati, se nu găsescă o explicație psihologică pentru faptul de altmintrea atât de fioros al lui Schaumann.

Ear atențiunea și simpatiile tuturor celor setoși de libertate sunt îndreptate astăzi asupra harnicului și blândului popor finlandez printre proverbele căruia este și acela, care Țice, că „*Limba este poporul!*“, și ale cărui drepturi astăzi sunt încălcate de despotismul rusesc!

Brașov, 7 (20) Iunie.

Dieta ungară a continuat în ședința de Sâmbătă desbaterea asupra proiectului despre salarisarea impiegaților de la căile ferate. Desbaterea se va continua

în ședința de ați Luni, și se speră că se va și încheia ați. Pentru ședința de Marți s'a luat deciziune a-se începe desbaterea asupra proiectului de budget pe anul 1904. Desbaterea se crede, că va dura cel puțin trei săptămâni. Se prevede o discuție lungă asupra listei civile, așa că vacanța de vară nu se va începe decât pe la finele lunii Iulie.

Convenția comercială româno-germană. Țilele aceste a sosit în București comisiunea numită de guvernul german pentru a negocia cu comisiunea alăasă de guvernul român asupra încheierii unei convențiuni comerciale între România și Germania. Secretarii ai comisiunei au fost numiți d-nii Berthmann Hollweg, atașat la legațiunea germană din București, M. Docan și I. Filiti secretarii de legațiune și atașati la ministerul de esterne. *Pressa* română din capitală a deschis discuția asupra negociațiunilor, insistând mai ales asupra întrebării, că prin ce mijloce ar puté să asigure Germania României un deuseu remunerator, în schimb pentru cerealele și vitele ce le împörtă din România.

Regele Petru și Principele Ferdinand. Din Belgrad se telegrafiază, că la 18 Iunie n. regele Petru al Serbiei a avut la gara de acolo o întâlnire cu principele Ferdinand al Bulgariei. Întâlnirea a fost foarte cordială. Principele Ferdinand mergea cu trenul spre Sofia. La întâlnirea dintre cei doi domnitori, n'a asistat decât ministrul de esterne sêrbesc Pasich. Regele Petru l'a petrecut pe principele Ferdinand până la stațiunea Breznik, apoi s'a reintors la Belgrad.

A doua anchetă.

Se știe, că ministrul unguresc de culte și instrucțiune Berzevicy a convocat pe Țiua de 17 Iunie o *a doua anchetă în cauza reformei școlare*. Au fost chemați 34 dascăli din provincie și 5 din

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(8)

Constanța — Sinaia.

— Impresii de călătorie. —
— Urmare. —

E Ți de sêrbătore, Țiua sf. Constantin și Elena. Afară un timp superb. Sunt multe de vędut în capitala României. Ne-ar trebui cel puțin o săptămână să putem visita și vedé cu răgaz tôte cele vrednice de vędut.

Pentru atât' amar de vędut abia ne stă la dispoziție o Ți întregă. Ce se le arăți elevilor mai curënd? Câte-va edificii monumentale, instituțiunii de cultură. Elevilor li-ar mai plăcé și alt-ceva, să vadă cel puțin așa în trecăt pe bărbații mai aleși ai României, politiciani, literați, învęțați, artiști, pe cari ei îi cunosc după nume. Maiorescu, Tocilescu, Iorga, Bogdan, Delavrancea, Vlăhuța, Caragiale....

Să vii la București și să nu-l veđi pe Maiorescu sêu Tocilescu, — dér încă pe regele și pe micul principe Carol? — ar

însemna tot atât, ca și a te duce la Roma și să nu-l veđi pe papa, sêu precum se Țicea în anticitate, a veni de la Gades din marginea imperiului și să nu-l veđi pe Livius.

Intemplanța a voit, ca imboldul nostru de a vedé și a cunósce, să fie în mare parte satisfăcut. Majestatea Sa, Regele Carol I, restauratorul curții de Argeș, al mănăstirei Sinaia, întemeietorul bisericei domnesci din Bușteni, este creștinul model, care nu lipsece din biserică la nici o sêrbătore mai mare.

Ab Iove principium, Țiceau cei vechi. Nihil sine deo, Țice regele Carol al României.

E hram la metropolie. Regele trece însoțit de prințul moștenitor Ferdinand și de micul principe Carol. Nouă ne place și aclamăm pe regele Carol, elevilor le place principele Carol. Regele salută cu multă grație... micul principe cu multă serio-sitate....

Se începe visitanóstră prin oraș. Călăuzii noștri sunt distinșii noștri compatrioți, profesorii Clinciú, Popa și alții.

Am cercetat următoarele instituțiunii.

Ateneul Român. Athenaeum, la Greci templul, sanctuarul închinat Țeiței Pallas Athene (Minerva), Țeița artelor frumo-se și a științelor. Cel mai însemnat sanctuar de felul acesta era Atheneul din Athena, în care poeți și filosofi obicînuiau să țină prelegeri libere, să-și cetéscă operele lor literare. După modelul Atheneului din Athena deschide în Roma împératul Adrian vestitul sêu Atheneu, un fel de universitate, în care profesori plătiți de stat Țineau cursuri de poetică și retorică. Astăzi ateneu se numesc or-țe instituțiune publică, care are chemarea să popularizeze științele și artele frumo-se prin conferențe și prelegeri libere.

Un astfel de aședemēt e Ateneul Român, ca societate literară, mai vechiú chiar de cât Acad. Rom., — întemeiat în 1865 la inițiativa lui C. Esarcu. La stăruintele aceluiași Esarcu s'a ridicat la 1886 și splendidul palat al Ateneului, cea mai artistică podbăă arhitectonică a Bucureșoilor. Ateneul a fost și este și în Țiua de ați centrul vieții literare-științifice și mai ales artistice a capitalei românesci. Tribuna Ateneului a fost urcată de cei mai distinși

literați și savauți pe care i-a avut România în ultimele patru decenii. Încăperile principale ale Ateneului sunt o splendidă aulă, amfiteatrul și cele două aripi, cari servesc ca pinacotecă, gliptotecă și mu-seu istoric.

Fundațiunea universitară Carol I., un splendid palat în apropierea palatului regal, avënd o spațioasă și superbă sală de lectură, împodobită jur împrejur cu puternice etajere de cărți. În fruntea sale se vede actul fundațional al regelui Carol.

În trecăt ni-am însemnat din acest act fundațional următorul pasagiu: „...urmând pilda bunilor domni din trecut și spre amintirea faptelor îndeplinite în acest pătrar de veac, voim a înființa un aședemēt spre binele tinerimei universitare de la tôte facultățile din țară, al căruia scop va fi de a procura studenților un loc de întrunire, înzestrat cu o bibliotecă tot-deuna deschisă, unde vor puté satisface iubirea lor de studiu...“.

Actul e datat din 3 (15) Maiú 1891. Palatul fundațiunei a fost terminat în 1893 și înăugurat în 1895. Fundațiunea dispune de un capital de 600.000 lei, avënd

Budapesta — dintre cari numai vr'o 3—4 de la școlile confesionale, cei-lalți toți de la școlile de stat. *Dintre învățătorii de la școlile populare confesionale române, serbe, slovace și săsești n'a fost învâțat nici unul.* Cu acești dascăli de la școlile ungurești a ținut ministrul maghiarisării să se sfătuească asupra faimosului său proiect.

Prima ședință a anchetei s'a ținut Vineri la 17 Iunie. A fost deschisă de însuși ministrul Berzeviczy printr'un discurs în care a avisat la cunoscutele-i declarațiuni, ce le-a făcut în ancheta cea mare de la 27 Mai.

Deschidându-se „discuția“, rënd pe rënd au luat cuvântul membrii invitați, ca să se „ilustreze“ fie-care în felul său. N'a fost o discuție la nivel, cu atât mai puțin s'a tratat despre cestiuni din sfera didacticei și pedagogiei. Póte că nici n'a fost această intenția ministrului când a convocat ancheta combatanților pentru maghiarisare. Asta reiese, cel puțin, din cele ce s'au vorbit și propus în anchetă.

La desbaterea primului capitol al proiectului, cei mai mulți din „oratori“ au cerut ca obligamentul frecventării școlii populare să se începă la vârsta de 7 ani a elevului. Unul din cei cari țin să se illustreze prin șovinism, a pretins pedepse mari contra „agitatorilor“, cari cu cuvântul său în presă ar cuteza să atace „misiunea patriotică a școlii“ (*Kropacsy Istvan* din Szakolcza). Altul (*Gööz József*, Budapesta) a spus, că i-ar plăce, decât cursul de 7 ani s'ar împărți în două: În primii trei ani de școlă instrucția în toate școlile să se facă exclusiv în limba maghiară, în anii restanți să se facă în limba maternă a elevilor, dér limba de predare să n'o stabilizească cel-ce susține școlă, ci statul.

Unul care se porecesce *Schön* Jozsef (Maghiar „neaoș“) a cerut, ca în clasele prime ale școlii elementare religia să n'o predea preoții, ci învățătorii. — *Nisztor* Ioachim, nume cu accent românesc, dér trecut în tabere străine la școlă de stat din Homorod-Heviz, a vrut să dică, bietul, și el ceva: *Manualele de învățământ la școlile confesionale să fie censurate de guvern și numai acesta să dea voie a-se folosi.*

Kondor Ferencz cere, ca începând cu cl. III-a primară religia să nu se predea decât în limba maghiară — *Bedö* de la Năsăud cere să se stabilizească în lege, că decât 20% din părinții elevilor vor cere limbă de predare maghiară în școlă nemaghiară, acesta negreșit să se introducă. — *Kostyal* Bela din Csacza atrage atențiunea guvernului asupra împrejurării, că în școlile evanghelice slovace manualele sunt scrise în limba cehică. Asta nu-i de suferit. Drept aceea pretinde exclusiv limbă de predare maghiară, ca bună-óră în comitatul Trencinului.

În ședința de la 18 Iunie, la discuția asupra capitolului III, s'a pretins mai în-

tâiu ca învățătorii să depună jurământul pe constituțiune înaintea inspectorilor de școlile, ér învățătorul, care se face necredincios față cu „statul maghiar“, să fie lipsit de post.

S'a cerut apoi de cătră mulți, ca plata dascălilor confesionali să nu se depășească întru nimic în mărime de cea a dascălilor de stat. Minimul să fie 500 fl. la sate și 600 fl. la orașe.

Și-a ridicat în ședința acésta graiul și *Sara* Andreiú din Brașov, cerënd, ca acolo unde există școlă de stat, să nu se permită funcționarea altei școlii și toți dascălii să fie obligați a-se face membrii la reuniunea comitatensă generală a învățătorilor. — După el *Nisztor* din Heviz accentuează necesitatea, ca dascălul confesional să fie luat pe viitor în măsura mai mare sub scutul statului. (Mare dragoste l'a apucat pe *Nisztor* de bietul învățător confesional).

La fine ia cuvântul și ministrul *Berzeviczy*, care între alte multe spune, că tot ce a auđit în decursul desbaterilor anchetei va aprecia cu multă bunăvoință și va face din propunerile auđite obiect de conștientioasă chibzuire.

Cu acésta ancheta s'a închis. Nu merită să ne ocupăm în detalii cu ea. Ar fi păcat de timpul ce l'am risipi. Constatăm însă, că gregarii causei maghiarisării s'au arătat vrednici de comandantul lor atunci când n'au avut alt-ceva mai bun de făcut, decât să cêră cu gura spartă isgonirea limbilor nemaghiare din școli: Halal de așa — pedagogi!

Anglia și eventualitatea căderii Port-Arthurului. Eventualitatea căderii orașului Port-Arthur, ridică în Anglia o mare cestiune: ocuparea *Wei-Hai-Wei*-ului. Șe scie în ce împrejurări Anglia și-a înfipt stégul pe acest colț de pământ din San-tung în 1898. Ocuparea portului Kiau-Ciau de cătră Germani deschidea era pofteilor. Rusia obținuse de la China cedarea prin învoială a peninsulei Kuang-Tung cu Port-Arthur. Franța se gândea să se instaleze la Kuang-Seu-Wan. Anglia dobândi și dânsa concesiunea portului *Wei-Hai-Wei*. Bucata era bine alésă și de valóre. *Wei-Hai-Wei* posedă tot ce trebuie ca să devie o basă navală de prima ordine. O poziție strategică admirabilă: La extremitatea peninsulei San-Tung, în fața și la distanța de mai puțin de 200 mile de Port-Arthur și de Cemulpo. E adevărata cheie a mării Galbene și a golfului Pecili. O radă imensă bine adăpostită, în comunicație cu largul mării prin două trecătoare bine apărute; două calități, cari lipsesc cu desăvârșire la Port-Arthur. Un colț protejat de fortificațiuni moderne pe care Japonessii n'au putut să le ia decât după patru zile de luptă, de la 31 Ianuarie, până la 2 Februarie 1895. Un embrion de arsenal, unde cele câte-va vase ale escadrei amiralului

Ting, scăpate din desastrul de la Yalu, veniră să se adăpostescă când Port-Arthur fu amenințat de armata mareșalului Oyama.

Astfel era partea alésă de Englitera. Articolul I. al convenției încheiată cu China stipulează formal, că învoirea dintre ele va fi valabilă atâta vreme, cât Port-Arthur va fi ocupat de Rusia. Trebuie ținută minte acésta din urmă clausă. Ce se va întâmpla dér, decât Japonessii vor pune mâna pe Port-Arthur? Textul este formal. Și îndată o conlusiune se impune. Anglia anunțase intenția de a face din *Wei-Hai-Wei* o puternică basă navală, ceva ca Malta acestei Mediterane chineze al cărei Gibraltar este Hong-Kong. De-odată, a doua zi, după încheierea alianței anglo-japonese, guvernul britanic declară, că renunță la ori-ce fel de fortificațiuni în acest oraș ocupat. Se țin minte comentariile provocate atunci de o asemenea decisiune inesplicabilă. Dér esplicația se va da ore acuma? De la 1902 Japonia se gândesce să facă războiul Rusiei. De atunci îl pregătea. Era decisă, în acest cas, să ia Port-Arthurul. Guvernul britanic a sciut ore ceva de gândul noului său aliat? Ore pentru acésta a renunțat să mai cheltuiască milioane pentru o posesie, care póte avea să fie efemeră? În ori-ce cas este aci cel puțin o coincidență ciudată.

Războiul ruso-japones.

Lupta de la Wafankou.

Telegramele de eri aduc amănunte asupra luptei de la *Wafankou* în care Rusii au suferit o mare înfrângere.

Comandantul armatei japonese din peninsula Liaotung raportază la *Tokio* următoarele:

— Grosul armatei noastre (japonese) a înaintat în ziua de 14 Iunie în două colonne de-alungul drumului de fier spre nord, și goni pe inamic spre est de *Wafangtien*. La orele 5 p. m. ocupă o pozițiune între *Lungwang-Miao* și *Tafung*, opunând o rezistență înversunată. După o luptă de artilerie de 2 ore, am ocupat spre sêra linia *Pangsiaton-Junghoton*. A treia colonă, îndreptată spre *Futschu* pentru a amenința aripa dreaptă a inamicului și spre a acoperi în același timp aripa noastră și ariergarda, a înaintat pe linia *Tangsiaku-Nasialing*. Inimicul își concentră trupele aprópe de *Lungwang-Miao*.

Inimicul (Rusii) avea aprópe de *Telissu*, în ziua de 15 Iunie, două diviziuni și jumătate, cari ocupară pozițiunea de la *Tșușiatou*, ér o colonă de la flancul stâng, venind de la *Tungluhu*, ajunse la orele 9 dimineața forțele generale, unde sosi de asemenea și cavaleria, venind de la *Tșaciou*. Pe la amiază, grație acestei desfășurări, inimicul fu încunjurat aprópe de *Telissu* și după o luptă înversunată de 3 césuri inimicul fu gonit spre nord. Pierderile noastre sunt evaluate la 1000 de ómeni; multe drapele și 14 tunuri cu tragere repede au fost luate de la inamic. Am făcut prizonieri 300 de Ruși, între cari și comandantul regimentului 4 de vînători Mai mult de 500 Ruși au fost uciși sêu răniți și au rêmas pe câmpul de bătălie.

Étă acum ce povestesc despre lupta de la *Wafankou* ofiterii ruși răniți, cari au sosit la *Liaoyang*, cartierul general rusesc:

— Lupta de Miercuri a durat de la 5 ore dimineața până sêra și a fost extraordinar de înversunată. În nóptea după luptă a fost liniște. Cătră ziua artileria rusă postată pe aripa noastră stângă, a deschis o canoadă violentă în contra flancului drept japones, ca să pregătescă atacul general al infanteriei. Într'aceea Japonessii au primit ajutoarele însemnate, pe cari le apêrau tunurile. Era o căldură grozavă. Rușii suferiau mult din cauza echipamentului greu, ceea-ce îngreună nespuse de mult manevrele generalilor ruși. Japonessii ne ținteau necontent din tunuri și puscii, cauzându-ne pierderi mari. În momentul când infanteria rusă trecea printr'o vale strîmtă, bateriile japonese descărcară o plóie teribilă de glónțe asupra Rușilor. Toți soldații de la tunurile ruse au cădut și tunurile fură stricate, încât nu se mai puteau întrebuința. Atacul cavaleriei ruse, îndreptat contra flancului drept al inamicului, fu respins de Japonessii și lupta începuse să devină tot mai înversunată. La orele 5 d. a. linia de luptă avea 15 verste. În fine Rușii fură siliți să se retragă și să

părăsescă una câte una pozițiunile, în fine evacuară și *Wafankou*, retrăgându-se spre nord. Ținutul prin care s'au refugiat Rușii, era muntos și stâncos și ei suferiră și în decursul retragerii pierderi însemnate. Generalul *Gerngross*, care fu rănit încă în pređina, călărea cu capul legat în fruntea trupelor, împărția ordine și prin esemplul său însufleția pe soldați.

Agentia „*Reuter*“ din Londra primese scirea, că la *Wafankou* pierderile Rușilor au fost de 1100 ómeni uciși sêu răniți. Japonessii au trimis în lupta acésta 44 batalioane cu 200 tunuri ușore de munte. Rușii au fost 25,000 cu puține tunuri, dér și aceste erau tunuri grele de câmp, cari nu puteau fi tirite dintr'un loc într'altul.

Diarele din Berlin publică o depeșă din Londra după care Japonessii ar fi pierdut în lupta de la *Telissu*, cu morți și răniți la un loc 6000 de ómeni, ér Rușii 2000.

Japonessii vrënd să ia un steag de la Ruși, aceștia l'au apêrat cu înverșunare. 30 de ofiteri ruși au cădut apêrând steagul.

„*Tageblatt*“ din Berlin primese din *Petersburg* scirea neconfirmată încă, că o nouă luptă s'a dat la *Kaitschu*, care s'a sfîrșit cu înprăsciarea armatei generalului *Stackelberg*, armată, care acum nu mai póte veni în combinațiune. Telegrama adaugă, că acțiunea nenorocită a lui *Stackelberg* s'a făcut peste voința generalissimului *Kuropatkin*.

Se mai anunță, că Japonessii ar fi tăiat retragerea generalului *Stackelberg*. După informațiunea diarului engles „*Daily Express*“ *Kuropatkin* a trimis două diviziuni pentru a acoperi retragerea lui *Stackelberg*, ele însă au întârziat, ér generalul japones *Nodzu* s'a apropiat de *Stackelberg* în retragere, amenințându-l cu împresurarea din toate direcțiunile.

Lupta navală în canalul Corean.

Despre lupta navală ce s'a dat în canalul Corean între flota rusă de la *Wladivostok* și între flota japonesa, se anunță următoarele:

Se confirmă oficial scirea, că escadra rusă a atacat și cufundat în apropiere de insulele *Iki* două mari vase de transport japonese „*Hitahimaru*“ și „*Sadomaru*“. Étă ce se telegrafază din *Tokio*:

— În 15 l. c. o escadră rusă compusă din crucișătoarele „*Gromoboj*“, „*Rurik*“ și „*Rossija*“ au apărut în canalul coreean și a atacat vasele de transport japonese, cari duceau trupe și munițiuni spre *Manciuria*. Când „*Rurik*“ și „*Rossija*“ observară pe „*Hitahimaru*“, vasele rusești provocară prin pușcături pe vasul japones să se opréscă; „*Hitahimaru*“ voi să se refugieze. Atunci Rușii au deschis o canoadă teribilă asupra lui. Ómenii de pe „*Hitahimaru*“ cădeau ca muștele. Védënd că e imposibilă o scăpare, mulți săriră în apă (între aceștia și căpitanul engles *Campbell*). Cea mai mare parte diu ofiteri și-au pus capet vieții prin glonț și sabie. Colonelul *Suh*, comandantul trupelor, a dat foc tuturor comentelor și a ars și stégul batalionului de pe vapor; pe când făcea acésta, o șrapnelă i-a retezat capul.

Alt vas japones „*Kačanomaru*“ s'a ciocnit la *Mojecs* cu vasul „*Jamato*“ și s'a scufundat. Vasul „*Okinosima*“ s'a înăsipit.

Depeșile mai nouă vestesc, că escadrele ruse i-a succes a-se întórce nestinghirită spre *Wladivostok*. Cêța și plóia cea mare i-a venit în ajutor.

Amiralul *Alexiev* telegrafază la *Petersburg*, că s'a sfîrșit repararea tuturor vaselor rusești avariate de la Port-Arthur.

SCIRILE DILEI.

7 (20) Iunie.

Achitarea comitetului de acțiune a funcționarilor greviști de la C. F. U. După o pertractare de mai multe zile la tribunalul din Budapesta, în ziua de 18 Iunie s'a publicat sentința în afacerea celor 13 membri din comitetul, care a pus la cale faimosă grevă la căile ferate. Președintele anunță, în mijlocul unei tăceri solemne, că tribunalul achită pe toți inculpații. Sentința acésta este viu comentată în presa maghiară.

un budget anual de 50,000 lei, din care să întreține biblioteca și mai mulți bursieri.

Directorul fundațiunii, d-l Țigara, ne invită în camera sa, unde ne introducem numele în albumul visitorilor și ne pune la dispozițiune un număr din populara revistă germană „*Die Woche*“, în care s'a publicat în timpul din urmă un elogios articol despre fundațiune, însoțit și de o ilustrațiune, care represintă sala de lectură.

Museul național, muzeul de anticități, e plasat în încăperile de jos ale palatului universității ce stă sub îngrijirea celebrului istoriograf și archeolog, d-l Grigorie Tocilescu, profesor universitar. D-l Grigorie Tocilescu, ca archeolog și epigrafist savant cu reputațiune europenă, s'a ilustrat în istoria sciinței române prin monumentalele sale studii asupra Daciei înainte de Romani, asupra catedralei curții de Argeș și mai ales asupra monumentelor de la Adam-Klissi.

Distinsul profesor încărunit într'o titanică muncă, dictată de cel mai nobil entuziasm și patriotism, la inimă, la suflet

e încă tîner. Elocința plină de dulcétă și înțelepciune, cu care scie evoca gloriosul trecut cultural al poporului românesc din resturile archeologice și istorice grămădite în palatul universității, — te captivéză. Am avut plăcerea de a-l asculta în mai multe rânduri pe d-l Tocilescu, dér par'că nici când nu l'am auđit vorbind eu atâta însuflețitoare înțelepciune.

Regret — ne spune d-l Tocilescu, care auđind de petrecerea noastră în București, s'a și grăbit cu multă amabilitate în palatul Universității să ne dea toate esplicațiunile de lipsă — regret, că n'am sciut nimic de visita d-vóstre la Constanta, căci cu plăcere v'ași fi însoțit și eu, conducându-vê la Adam-Klissi să vedeți ruinele de sub cari am desgropat trofeul și mausoleul împêratului Traian.

Dér și aici vă pot servi cu esplicațiuni necesare, căci avem amândoué monumentele reconstruite în miniatură, precum și fragmente din inscripțiunile principale, completate de mine....

(Va urma).

De la Academia Română. Comunicarea d-lui **Tocilescu**, anunțată deja de noi, a avut loc Vineri într-o ședință prezidată de d-l Ioan Kalinderu. „Nu despre faptele lui vitejesc și așezămintele lui mari vrău se vorbesc azi — a spus d-l Tocilescu — ci despre taina măririi lui, despre acea putere a sa, care face și azi să se misce un neam pentru a-l srbătorii“. Și d-l Tocilescu arată, că această putere provine chiar din măreția faptelor lui Ștefan cel Mare. Mulți îi dic chiar sfântul, grație așezămintelor sfinte lăsate; alții cred, că el n'a murit, ci s'a înălțat la ceruri, ca să-și dea sâmba de fapte sale. Unele legende spun, că după moarte el scia din mormânt când avea țera bătălie și plângea; altele ducul lui se scula și dădea spaima dușmanilor. „Dacă i-s'a ridicat statuă la Iași, încheia d-l Tocilescu, i-se va ridica și la București, după cum, dacă i-s'a ridicat monument la Răsboieni, i-se va ridica și la Baia unu!“.

Prelegere populară cu proiecțiuni. Erî Duminecă 6 Iunie v., s'a ținut din partea desp. I (Brașov) al „Asociațiunei“ o nouă prelegere populară, împreună cu proiecțiuni, în **Codlea**. Comitetul desp. a fost reprezentat și cu această ocaziune de d-nii A. Bârseanu, N. Bogdan și G. Vățășanu. Aparatul de proiecțiune a fost dirijerat de d-l profesor Aurel Ciorrea. După prelegere, la care cu tot timpul vijelios, a luat parte un număr destul de frumos de poporenî, bărbați și femei, în frunte cu parohul local d-l Iosif Comanescu, s'a făcut reconstituirea agenturii „Asociațiunei“ din comuna Codlea. Noua agentură, după renunțarea părintelui Ios. Comanescu, s'a constituit în modul următor: d-l Anania Boldor învățător, președinte; d-l Sandu **Bulnariu**, econom și episcop bisericesc, cassier; d-l învățător I. Ilescu controlor și d-l Inv. I. Pascu notar și bibliotecar. — Tot cu această ocaziune s'a conferit d-lui An. Boldor unul din cele două premii de câte 20 corone în aur, destinate de adunarea generală a despărțământului pentru învățătorii, cari îngrijesc mai bine grădinile școlare. D-l Boldor, a cărui grădină școlară în adevăr poate servi de model, fiind să sprijinescă și de astă-dată scopurile „Asociațiunei“, n'a întârziat a contribui din modestul său premiu suma de 4 corone pe sâma bibliotecelor populare.

Promovări. Ni-se scrie: La universitatea din Clușu au fost promovați în ziua de 18 Iunie doctori, domni: Aurel **Ijac**, în medicină, Vasile **Pop**, Augustin **Bodea**, și Camil V. **Velțan** în drept, er d-l profesor Vasile **Meruțiu** din Năsăud doctor în geografie, mineralogie, geologie și paleontologie.

O procesiune nouă pentru plâie. Din București ni-se scrie: Duminecă s'au făcut rugăciuni pentru plâie la toate bisericile din eparhia sfinței Mitropolii a Ungro-Vlahiei. În Capitală s'au scos moștele Sf. Dumitru, la rondul I de la șosea, cu sfințele icone, având în capul procesiunii pe P. S. Arhiepiscopul Nifon Ploștescu, vicarul Mitropoliei, încunjurat de clerul mitropolitan și de toți preoții din Capitală. La această procesiune au luat parte elevii seminarilor „Central“ și „Nifon“ și elevii școlilor publice.

Cununie. Domnul D. T. **Calinescu** din București și-a serbat cununia în Satalung din Chioar cu dâna Silvia **Tamas** de Alsókösaly.

Nou avocat. D-l Dr. Hariton **Pratea** făcând esamenul de avocat la Tergureșului, și-a deschis cancelaria în Șercaia.

Băile Tușnad. Săptămăna trecută s'a distribuit anexat „G. Tr.“ un prospect despre băile Tușnad, în care se află o eroare de tipar, pe care suntem rugați a o rectifica. Anume înălțimea acelei băi nu este 165, ci 656 m. d'asupra nivelului mării.

Agata Bârseanu la Lipsca.

— Coresp. part. a „Gaz. Trans.“ —

După succesul ce l'a avut în vremea din urmă pe diferite scene din Austria și Germania, Agata Bârseanu a jucat de curând la Lipsca, pentru prima-ora la Lipsca, bêtănul oraș al artei.

A pășit pe scenă cu energia-i cunoscută și deși impresia lăsată de d-na Poppe, cunoscuta artistă de la teatrul regesc din Berlin, era prăspătă încă, tragedia noastră a stîrnit un entuziasm de nedescris.

După prima reprezentanție, a doua și la repetiția de dimineața lume necunos-

cută venia pe scenă, și o felicită. Vă puteți închipui cât farmec au astfel de manifestații de admirație pentru sufletul unui artist!

Fără nici o reclamă, a fost destul să jöce prima sêră și să se ducă svonul, și la a doua reprezentație sala era înțesată. Aplause și urale și flori... flori, o primăvară întrîgă. Studenții români, insuflețiți ca tot-déuna, i-au dăruit artistei un coș împodobit cum nu se mai pöte mai frumos.

A jucat Messalina, Odetta, princesa Eboli din Don Carlos, și Marióra, înduioșetörea poveste de la munte de Carmen Sylva. Aceasta din urmă a fost jucată întrîgă, trei acte, așa după cum e scrisă în original, și a lăsat o impresie adencă în public.

Ce vreți? S'a urnit până și bêtănul Rudolf de Gotschall, cunoscutul autor al Caterinei Howard, și i-a dedicat artistei un foileton în „Leipziger Tageblatt“. Ètă ce spune:

„Agata Bârseanu e o româncă plină de foc și de energie. Messalinei nu i-a lipsit nici gesturile împărătesci, nici trăsăturile de patimă în scenele de dragoste cu Marcus și nici temperamentul sensual. Și în actul din urmă, când îi întinde mâna lui Silius, artista ne-a arătat nu numai sincera beție bachantă, ci și încăpătîinarea stăpânului ambițioase, care i' aruncă mânușă bärbatului slab, fără să-i pese de lume și de opinia publică. Se observa pe ici pe colo o ușöră nuanță străină în vorbă, fără ca această să-i altereze cătuși de puțin genialele ei calități. Agata Bârseanu e o tragediană „de pur sang“ și înalta părere pe care a lansat-o Adolf Wibrand despre talentul său, s'a adevărit în prestațiile ei de erî.

De cât-va timp a dispărut de pe orizontul binei germane. Faptul c'a revenit și a jucat și aici la noi, e un eveniment demn de luare aminte.“

Bêtănul autor i-a încredințat artistei piesa sa cea mai nouă „Rahab“, rugându-o s'o studieze și s'o jöce cu ocazia unei reveniri la Lipsca.

Am avut fericirea să vorbesc cu Agata Bârseanu tocmai în préjma plecării. Era förte mulțămîtă și veselă. Spunea: „M'am simțit nespus de bine aicea și am fost încunjurată de dragostea tuturor. La teatru găsim flori și inimi sincere, acasă la hotel, când mă re'ntorceam, găsim erași flori, pe cari mi-le aduceau în lipsa mea. Mi-a devenit drag orașul acesta și n'am să-l uit nicî-odată.“

— „Dêr e adevărat, că veți juca prin Ardeal la vară?“ am întreat'ö.

— „Ași vrea din totă inima și sper că are să mi-se împlinescă dorința. Aștept un răspuns, care trebuie să-mi sosescă în curënd...“

Eugen.

Atentatul de la Helsingfors.

Gubernorul general al Finlandei, **Bobrikov**, cãdut victimă atentatului unui tîner finlandes, care pe urmă s'a sinucis, — a mai trăit 24 ore după atentat și în chinuri grozave și-a dat obștescul sfîrșit. Atentatorul, Eugen Schaumann, fiul fostului senator Schaumann, era funcționar în administrațiunea școlară a Finlandei, er mai înainte funcționar la senat. Primul glonț l'a rãnit pe Bobrikov la gât, al doilea a ricoșat lovindu-se de un ordin de pe pept, al treilea a intrat în abdomen și a fost mortal. Gubernorul a fost transportat la secțiua chirurgicală și operat. După operație însê, urmând complicațiuni, a murit.

Un Finlandes, care cunoscea personal pe Eugen Schaumann, scrie în „N. Fr. Pr.“ următoarele:

Schaumann era un patriot entusiast finlandes și era din cale afară amărît de aspirarea, de care era părtaș poporul său din partea Rusiei. Era un bărbat simpatie, energic și iubitor de adevăr. Personal nu avusese nimica cu guvernorul, ca să se pötă dice, că a faptuit crima din motive de rêsburare personală. De când cu inter-

venția cazacilor, cari au suprimat cu forța demonstrațiile poporului, Schaumann purta neconținut la sine revolverul.

Familia lui Schaumann a imigrat în secolul VII din Svedia și era una dintre cele mai distinse ale țerii. Bêtănul Schaumann a servit în armata rusescă, avansând până la gradul de general.

Cum se sporesc Maghiarii ?

Diarului „Bp. H.“ i-se trimite din comitatul Baranya un tablou nu se pöte mai desperat despre peirea populației maghiare din acel comitat. Publicăm în resumat corespondența diarului maghiar, observând, că datele acestea ar puté servi ca momento svăpăiaților atleți ai „imperului“ cu 30 milioane de Maghiari, de care visază Hoitsy, Banffy, Apponyi e *tutti quanti*: Ètă ce scrie „Bp. H.“

„În partea de sud a comitatului Baranya se află o populație maghiară de religie calvină. Sate frumoșe, viață spirituală viuă, prosperitate economică, cultivați de cai frumoși, agricultori buni. De tóte au acești locuitori — numai copii nu au.

Partea acésta a locului numită Ormansag, este un adevărat Canaan, o grădină mărëtă, însê pe tot locul ómenii veghează lângă nisce vetre părăsitate.

Șcölele aici sunt göle, locurile destinate pentru jocurile copiilor deserte, curțile cu trandafiri pustii. A perit cãntecul. Șbeguital de copii lipsesce. Arbori tînjitori, tulpini fără vlăstare, famili sterpe. Viitor fără speranțe!

Fără îndoie, că la început când s'a introdus sistemul de a nu face copii, motivul principal a fost, că avearea să nu se prea risipească. Mai târziu s'a adăogat vanitatea femeiescă, luxul și fudulia. Am băgat de sémă, că femeile, cari nu fac decât un copil, își păstrează mai îndelungat frumuseța. Dacă nu e decât un copil, nu sunt atâtea cheltufeli, și rêmăne mai mult pentru impoțotare.

Așa au trecut anii și s'a produs o prăpastie ne mai pomenită.

Părechile au dat nascere în tinerețe unui copil. Dacă acesta a murit, s'a mai născut unul. Dacă însê primul copil trăia și s'a iuit primejdia unui al doilea copil, imediat s'au luat mësuri, ca acesta să nu se mai nască. După meșteșugurile acestea, femeia a devenit stërpă, er decât copilul a murit, după-ce s'a făcut mare, familia a rêmăsa fără urmași.

Ți-se strînge inima, când te uiți la casele frumoșe cu stîlpi și cu cerdacuri, la grădinile pline de trandafiri și la poporul acesta în agonie.

Maghiarismul, în părțile acestea, la frontiera Croației dispere încetul cu încetul și se deschid porțile pentru invasiunea unui element străin!

Națiunea ar trebui să facă nisce sforțări extreme, spre a salva viitorul maghiarismului!“

Ètă o problemă, care ar merita atențiunea patrioților maghiari în măsură mai mare, de sigur, decât încercările desperate de a maghiarisa naționalitățile.

Catastrofa din America.

Cu privire la îngrozitörea catastrofă de pe vaporul „General Slocum“, firul telegrafic aduce încă următoarele detalii înfiorătoare:

Mulți dintre rãniți, în urma incendiului de pe vaporul „General Slocum“, au murit în urma grózniceilor arsuri. În timpul operei de salvare s'au sêvrșit acte eroice. A fost imposibil să se salveze vaporul, din cauza repedițiunei curentului în canalul Heligate.

Politiaul Cooney, sărind în apă, a scăpat 12 persöne, dêr s'a înecat la a 13-a.

Diarul „Frankfurter Zeitung“ află din New-York, că preotul Haas, care a fost scăpat din catastrofa vaporului „General Slocum“, pe când soția și fiica sa au ars, povêstesce, că incendiul a isbuunit la prora vaporului, în bucătărie, din cauza grāsimei ce s'a aprins și s'a vërsat din nisce cratițe. Personalul bucătăriei, în loc să stîngă micul incendiu, fugi. În puține minute, întreg vaporul a fost împresurat de flacări.

Nu era de ales decât mörtea în foc său în apă. În spăimântătörea confuzie și spaimă mulți au fost călcați în picioare și au murit. „Nu voi uita nicî-odată— a spus numitul preot—țipetele de spaimă ale victimelor, cari se luptau în apă. Am fost aruncat în apă cu soția mea și cu fiica mea, cari au dispărut. Eu am leșinat, și când mi-am revenit în fire, eram într'o șalupă“.

Până Vineri sêra s'au găsit 583 de mörți; 100 de rãniți zac prin spitaluri. Pe bordul vaporului se aflau în total 2000 de persöne. În cavitatea vaporului carbonisat se află de sigur förte multe cadavre, de öre-ce, când a cădut puntea în jăratec, era plină de femei și de copii. Vaporul, ciocnindu-se de mal, s'a înclinat pe o cöstă, așa că e greu să fie estrase cadavrele. Victimele sunt apröpe tóte copii de germani. Dintr'o singură familie sunt 17 membri mörți. Marinarii s'au aruncat apröpe toți în apă și au scăpat. Numai căpitanul rêmase la postul său până în ultimul moment. Tótă nöptea lumea a alergat la spitaluri, ca să-și caute rudele. În timpul incendiului s'au vëdut mame luptându-se în mod sêlbatic între ele. Sute de copii au murit călcați în picioare. Mulțimea, care asista de pe mal la îngrozitorul spectacol, era paralisată de spaimă. Mulți înötători au sărit în apă de pe bord, cu copii pe spate; s'au înecat toți. Marea continu a aruncat la mal cadavre. Toți marinarii vaporului incendiat au fost arestați. Din echipagiul s'a înecat numai un camerier. Cei scăpați n'au putut fi încă interogați, fiind-că toți aiuréză. Se pare, că panica a agravat catastrofa. La strigătul de foc, toți au alergat spre pupă, care s'a dêrmat, trînd cu sine în apă sute de nenorociți.

NECROLOG. Traian Munteanu, învățător român gr. or. în Dorgoș, a repausat la 18 Iunie a. c. în anul 33 al etății, lăsând în doliu pe tînëra sa soție Cornelia n. **Covaciu** și fetița Aurora, precum și număroșe rudenii din familiile **Țeranu, Mircu, Pleși și Coste**.

ULTIME SCIRI.

Londra, 19 Iunie. După scirile mai nouș confirmate, Rușii au cufundat în canalul corean și vasul de transport japones „**Nasakomaru**“.

Tokio, 19 Iunie. Flota rusă de la Wladiwostok s'a vëdut la intrarea strimțörei **Ciugari**.

Petersburg, 20 Iunie. Din Port-Arthur se anunță, că flota rusescă de acolo este pe deplin restabilită. Avant posturile japonesese se află la 24 verste de la Port-Arthur. Japonessii au început să aducă tunuri de asediu. Tóte atacurile de până acuma au fost respinse, Japonessii avënd marî pierderi.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.

Redactor responsabil **Traian H. Pop**.

Mulțămîtă publică

Subscrisa își ține de datorință a aduce mulțumitele sale „*Primei societăți pentru înzestrarea fetelor m. m.*“, Institut pentru asigurarea copiilor și a vieții, reprezentanța generală în Brașov, strada orfanilor Nr. 4“, din incidentul repösariei bärbatului meu, pentru lichidarea grabnică și promptă a sumei de asigurare făcută abia de 3 luni. Aflu decî cu cale a recomanda cu tótă căldura on. public numita societate.

Ved. Vasilie Fulga,
Pajiste D. 16.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana” dans de colônă în 5 figuri. *Descriată și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață”), de *Tunarul din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana”, unicul dans de colônă român. În iernă anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romanei”. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana” jubilară, adică au executat acest dans în toamă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii”.

Autorul broșurei explică „Romana” în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei”, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să poată fi studiat și jucat omșer și uniform. De aceea a adăugat la finea broșurei și textul frumoșii și atrăgătoare muzice a „Romanei”, explicând printre note toate mișcărilor dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana” pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei” cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana” se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu” din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Din compozițiunile pline de melodii românești ale mult regretatului comtoidoeromân *Ciprian Porumbescu*, tipărite și pesat în edițiuni populare de d-na *Mariôra Rafiu* născută *Porumbescu*, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:

„*Imn de urare*” cu două voci, „*Hora Prahovei*”, „*A cădută o rază lină*” cu voce, „*Fluturaș de noapte*” polcă, „*Frunză verde mărăgărit*” cânt popular, „*Pe câmpiile Stupcei*” polca mazarca, „*Fata popii*” cânt popular. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „*Basme Iașene*” vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. „*Polpouriu*”, din *opereta „Crai nou”* 3 cor. și *Ouvertura din opereta „Crai nou”* 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

Cărți pentru comercianți și funcționarii de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitate înpartidă simplă, de *I. C. Panțu*. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„*Curs complet de corespondența comercială*” de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțului cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de *I. C. Panțu*. Acestă broșură conține: *afacerile de credit cambială și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 coroane (+ 10 bani porto).

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei” se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Iunie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.05
Renta de corône ung. 4%	97.15
Impr. câil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.85
Impr. câil. fer. ung. în argint 4%	97.70
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	206.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	180.—
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de argint austr.	99.—
Renta de aur austr.	118.25
Rente de corône austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.75
Losuri din 1860.	152.35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.16
Acții de-ale Băncei ung. de credit	743.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	640.—
Napoleondori	19.08
Mărci imperiale germane	117.82 1/2
London vista	239.37 1/2
Paris vista	94.97 1/2
Note italiene	94.92 1/2

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Iunie n. 1904.

Banote rom. Cump.	18.94	Vând.	18.98
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleondori.	19.02	„	19.08
Galbeni	11.20	„	11.30

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Iunie 1904.

Măsura seu greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâu cel mai-frumos	15	60
„	Grâu mijlociu	15	30
„	Grâu mai slab	14	90
„	Grâu amestecat	11	—
„	Săcară frumoșă.	8	70
„	Săcară mijlociă.	8	40
„	Orz frumos	8	30
„	Orz mijlociu.	8	—
„	Ovės frumos.	5	70
„	Ovės mijlociu	5	40
„	Cucuruz	8	30
„	Mălăiu (meit)	8	10
„	Mazăre.	16	10
„	Linte	16	—
„	Fasole	14	—
„	Sămēntă de in.	16	—
„	Sămēntă de cânepă	7	30
„	Cartofi.	2	90
„	Mazăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de berbec.	—	72
100 kil.	Seu de vită prospēt.	42	—
„	Seu de vită topit.	60	—

Nr. 9495—1904.

PUBLI CAȚI UNE.

Pentru esarēndarea pe timpul dela 29 Septemvrie 1904, până la 29 Septemvrie 1910, (încaperii localului de prăvălie) situată lângă biroul de informație pentru străini, ce se află în zidirea rămasă din porța odinioară din strada Vămii, se va ține licitațiune cu oferte în scris la 28 Iunie 1904, în despărțământul V, al magistratului pentru afacerile economice.

Condițiunile mai de-aprope, de ofert și de contract, se află în despărțământul magistratual sus numit și se pot lua în vedere de oricine pe timpul ôrelor de oficiu îndatinate, adeca dela 8—12 ôre a. m.

Brassó, 8 Iunie 1904.

1401.1—1 Magistratul orășenes.

Se caută o BUCATĂRĂSĂ de prima clasă, care se pricepe și la bucate unguresci și românești pentru **Restaurantul din grădina „NEUE WELT”** la Gara din Rēșnov.

Informații eventual și ferbere de probă în Pivnița Eszterhazy.

1398.2—3

WILHELM KOPONY.

O vilă

frumôsă și elegantă cu grădina de pôme separată, este de vânzare din mână liberă.

Informații se dau în Brașovul vechiu Str. Țintașului nr. 17/a. 1—B.1400.

Avis.

Student, care a absolvat 6 clase gimnasiale și vorbește perfect cele 3 limbi ale țării, se primesce ca practicant în farmacia lui Guido Fabritius în Sibiu. 1397.2—5

Vënd

în PIVNIȚA ESTERHAZY, Brașov, în exploatație personală:

Vinuri eschisite fine, Rachieri prima de droșdii și tescovină,

Bere în sticle de Czell și Steinbr. Kleinoscheg Șampanie.

Mâncări calde bune.

Delicatese à la local de dejun.

O încercare convinge, că în pivnița Eszterhazy toate sunt bune și ieftine.

Wilhelm Kopony,

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provēdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putē executa orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Coverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Mai st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ôra 5-32 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ô. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ôra 8-13 min. sēra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la ôrele 10-26 m. sēra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ôra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la ôrele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la ôrele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la ôra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la ôrele 6-50 sēra. (* Circulă numai până în Pred-al)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ôra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ôra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la ôra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ôra 9-2 min a. m.
- II. Trenul mixt la ôra 3-14 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ôra 9-47 m. sēra.
- IV. Trenul mixt la ôra 6-14 m. dim. (Nu mai dela Iunie Dumineca și în sērbători).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la ôrele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ôra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ô. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ôra 9-27 min. sēra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ôra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la ôra 9-18 min. sēra.
- III. Trenul pers., la ôra 4-55 m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ôra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Preddeal).
- V. Tr. accel. la ôrele 10-14 m. sēra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brasov.

- I. Trenul de persoane la ôre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la ôra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la ôra 6-10 m. sēra. (*).
- IV. Tren de pers. la ôrele 10-01 m. sēra. (*). (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ôra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ôra 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ôra 7-43 sēra.